CZĘŚĆ XXV. № 25. ROK 13. (1842.)

TYGODNIK PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adressem: do Wydawcy Tygodnika w Peterburgu. do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, lub do xięgarni Gräfe; w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego i w Biurze infarmacyjném; w Wilnie w xięgarni Zawadzkiego: nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena *Roczna* w Rossyi z pocztą a w stolicy, z noszeniem do mieszkań, 30 r. ass. *Połroczna*, 25 r. ass. Bez poczty, dla odbierających w xięgarni Gräfe *Roczna*, 45 rubli assygn. *Połroczna*, 25 rub. assyg. Dla Królestwa Polskiego *Roczna*, 53 rubli assygn. *Połroczna*, 28 rub. ass.

PIĄTEK, $\frac{3}{15}$ Kwietnia.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Petersburg, $\frac{2}{14}$ *Kwietnia.*

NOWINY DWORU.

W przeszły Czwartek, 26 Marca baron de *Both*, Jenerał-porucznik służby Mecklembourg-Schweryńskiej miał posłuchanie u N. Cesarza dla obwieszczenia J. C. Mości o zejściu J. K. W. W. Xięcia Pawła Mecklembourg Schwerin i o wstąpieniu na Tron J. K. W. Wielkiego Xięcia Fryderyka-Franciszka: Po tém posłuchaniu baron miał zaszczyt być przyjętym przez N. Cesarzowę.

Następnie miał zaszczyt być przedstawionym NN. Państwu adjutant barona de Both, kapitan von *Wittinhoff*.

Nazajutrz w Piątek Baron de Both miał zaszczyt być przyjętym przez JJ. CC. WW. W. Xięcia Następcę Cesarzewicza, W. Xiężnę Cesarzewiczowę Maryą Alexandrownę, tudzież przez JJ. CC. WW. W. Xiężniczkę Olgę i W. Xiężnę Maryą i Jej Małżonka Xięcia Maxymiljana Leuchtenbergskiego, a potém przez J. C. W. W. Xiężnę Helenę Pawłównę.

Kapitan Wittinhoff miał również zaszczyt być przedstawionym JJ. CC. Wysokościom.

W Sobotę baron de Both miał zaszczyt być przyjętym przez J. C. W. W. Xięcia Michała, poczém kapitan Wittinhoff był przedstawionym J. C. Wysokości.

— Przez rozkaz dzienny Cesarski z dnia 25 Marca za odznaczającą się służbę wojenny Jenerał-policmejster czynnej armii i Ober-policmejster miasta Warszawy Jenerał-major *Storożenko* mianowany Radzcą Tajnym i Senatorem Departamentów Warszawskich, a Wojenny Naczelnik Kaliskiej gubernii Jenerał-major Sobolew 2, Wojennym Jenerał-policmejstrem czynnej armii i Ober-policmejstrem miasta Warszawy.

— Przez rozkaz dzienny Cesarski z d. 27 Marca Jenerał-adjutant *Adlerberg 1*, mianowany został Głównym Zwierzchnikiem Wydziału Poczt z pozostaniem Jenerał-adjutantem i Członkiem Rady Wojennej.

— Przez Reskrypt Cesarski z d. 14 Marca mianowani kawalerami orderów: Św Anny 1 klassy z koroną, Naczelnik 5 dywizyi piechoty Jenerał porucznik *Baturin* i dowodzca 2 brygady 2 dywizyi lekkiej jazdy Jenerał-major *Schilling;* Św. Stanisława 1 klassy, dowodzca 2 brygady 2 dywizyi pieszej, Jenerał-major *Adlerberg 2*.

— 29 Marca wyjechał z tutejszej stolicy do Warszawy Namiestnik Królestwa Polskiego, Głównodowodzący czynną armiją, Jenerał-Feldmarszałek JOX. Warszawski hrabi *Paskiewicz-Erywański*.

Ukaz N. Cesarza *dany Ministrowi Dóbr Państwa 16 Lut. b. r.* Z powodu nierodzajów zboża, króre się powtorzyły w kilku gubernijach w r. 1839 i 1840; zwracając ciągłą uwagę na pomnożenie środków zapobieżenia niedostatkowi żywności, i mając na względzie, iż w tym celu, wydanemi w r. 1765 Maja 31 i 1797 Kwiet. 5 postanowieniami, zalecono było wprowadzii wszędzie zasiew kartofli, Uznaliśmy za stosowne, dla osiągnienia tego pożytecznego celu, polecić wam, z powodu iż Ministerstwo Dóbr Państwa zawiaduje głównie przedmiotami wiejskiego gospodarstwa, użycie środków ku rozszerzeniu zasiewu kartofli, jako produktu, stanowiącego ważną pomoc w latach nieurodzajnych. Teraz ze złożonych przez was, z 38 gubernij, doniesień Cywilnych Gubernatorów o skutkach tego rozrządzenia, ze szczególném ukontentowaniem Widzimy, że uczynione w 1841 r. zasiewy kartofli, jak Życzyliśmy

w porównaniu z dawniejszemi zwiększyły się, i że przy powszechnej gotowości wiejskich gospodarzy do pomnożenia zasiewów tego produktu, można więcej jeszcze spodziewać się iż się uprawa jego wszędzie roszerzy. Chcąc dopomódz do jak największego rozwinienia tej gałęzi wiejskiego gospodarstwa, będącej w tak ścisłym związku z opatrzeniem żywności w kraju stanowiącym przedmiot ciągłej Naszej troskliwości, Roskazujemy 1) We wszystkich gubernijach, gdzie włościanie skarbowi już kartoflę zasiewają, przedłużyć użyte dotąd środki, pod dozorem miejscowej Zwierzchności; w tych zaś gubernijach, gdzie dla uprawy kartofli i opatrzenia włościan w nasiona, urządzone były osobne poletki przy Rządach Włościańskich, urządzić takież przy wszystkich wiejskich gminach i uprawiać na nich kartofle, póki się taż uprawa dostatecznie nie rozszerzy między skarbowemi włościanami. 2) Włościan skarbowych, którzy przed innemi celować będą postępem w uprawie kartofli, przedstawiać do nagrod złotemi i srebrnemi medalami, przepisaną koleją. Oprócz tego, dla obudzenia między niemi spółubiegania się w tej rzeczy, na rachunek summ zostawionych do rozrządzenia Ministerstwa Dóbr Państwa, wyznaczać osobne pieniężne nagrody. O wykonaniu tego macie uczynić stosowne rozrządzenie i, po upływie każdego roku, przedstawiać Nam o skutkach, razem z doniesieniami, które na mocy osobnego Naszego rozkazu 3 Grud. 1840, mają być wam co rok przesyłane od Naczelników gubernij o zasiewie i urodzaju kartofli na gruntach obywatelskich i należących do różnych zarządów. Przyjemnie Nam będzie widzieć w tém postęp obywateli i wszystkich zajmujących się rolnictwem, i nagradzać pożyteczne przedsięwzięcia rozszerzania zasiewu kartofli, które oprócz bespośredniego celu opatrzenia krajowej żywności, mogą jeszcze mieć wpływ na wprowadzenie czwartego rodzajnego pola.

— N. Cesarz d. 9 Lutego potwierdził podany przez Ministra dóbr Państwa projekt nowego urządzenia zakładów ogrodnictwa w Cesarstwie. Podług tego zakłady te mają być trojakie: 1) Szkoły Główne do kształcenia ogrodników mających wyższe teoretyczne i praktyczne wiadomości; 2) szkoły 2go rzędu do kształcenia praktycznych ogrodników; 3) ogrody skarbowe, któreby mogły dostarczać rozsady i nasion pożytecznych roślin i owoców. Wykonanie tego projektu ma się rospocząć w gubernijach południowych i tam otworzy się szkoła główna ogrodnictwa w Odessie i do równego z nią stopnia doprowadzony będzie ogrod Cesarski Nikitski. Drugiego rzędu szkoły otworzą się przy ogrodach będących w gubernijach Penzeńskiej i Ekaterinosławskiej, a na nowo będą założone w gubernij Astrachańskiej i Obwodzie Bessarabskim. Ogrody: Konstantynogradski w gubernii Połtawskiej, Symferopolski w Tauryckiej, Wolski w Saratowskiej i nowo zaprowadzający się ogrod pod Chersonem, obrócone będą na zakłady 3go rzędu. Podobne oprócz tego otworzą się przy fermach naukowych i innych im podobnych rolniczych zakładach. Do szkół głównych przyjmowani będą na koszt skarbowy uczniowie wolnego stanu, do szkół drugiego rzędu sami włościanie skarbowi. Dprócz tego mogą być przyjmowani uczniowie na koszt własny. Uczniowie skarbowi po ukończeniu czteroletniego kursu w szkołach ogrodniczych, zostają na lat 10, pod roskazami Ministerstwa Dóbr Państwa. Zarazem N. Cesarz potwierdził i etaty Szkoły głównej Ogrodnictwa (6,885 r. sr.), Cesarskiego Nikitskiego ogrodu (4,400 r. sr.), czterech szkół drugiego rzędu (2,710 r. sr. na każdą).

— Gazeta Senacka ogłosiła przywileje wydane 16 Lut. 1) cudzoziemcowi Antoniemu Perpigni na lat 6 na nową silnię działającą za pomocą pary; 2) cudzoziemcowi Henrykowi Graff na lat 10 na machinę do wyrabiania jedwabnej osnowy, łączącą pięć różnych operacij; 3) kupcom Okatkin i Nowikow na lat 10, na zastosowanie prassy hydraulicznej do machiny mającej służyć do przewozu podróżnych i ciężarów na szosse.

UKAZY RZĄDZĄCEGO SENATU.

1) *4 Marca.* Z ogłoszeniem kopii i tłumaczenia deklaracii wymienionej przez posła Rossyjskiego przy Dworze Saskim Radzcę Tajnego Szredera i Rz. T. Radz. J. W. Xięcia Szwarcburg Rudolsztadt P. von Witzleben, o zniesieniu nawzajem potrącania procentów od dóbr spadkowych i innych dostających się za granicę poddanym Rossyjskim i poddanym xięstwa Szwarcburg-Rudolsztadt.

2) *19 Grud. (1841 r.)* Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. Cesarzu d. 11 Grud. 1841 r. Zdania Rady Państwa o odjęciu rarg urzędnikom Klakowowi, Efimowowi i Sakidonowi, z powodu iż rangi te otrzymali zataiwszy swoję rodowitość, która nie pozwalała im wstąpić nawet do służby, bez zezwolenia Rządzącego Senatu.

3) *3 Marca.* O nieprzyjmowaniu nadal do służby urzędnika przy Banku pożyczkowym, kollegialnego assesora Fietistowa.

4) *25 Lutego.* Z zaleceniem aby prawidła postanowione w potwierdzoném przez N. Cesarza 18 Kwiet. 1840 r. Zdania Rady Państwa względem odsyłania kopij świadectw na dobra nieruchome do Kredytowych Zakładów, były ściśle wykonywane.

Warszawa.

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO

MIKOŁAJA PIERWSZEGO

CESARZA WSZECH ROSSYI, KRÓLA POLSKIEGO,

etc. etc. etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

W następstwie Postanowień z dnia 28 Czerwca (10 Lipca i 17 (29) Grudnia 1835 roku, 10 (22) Lipca 1836 roku, 16 (28) Lipca 1837 roku, 15 (27) Kwietnia, 18 (30) Listopada 1838 roku, 4 (16) Lipca 1839 roku, 14 (26) Lutego 1840 roku, 7 (19) Lutego, 16 (28) Maja, tudzież

26 Sierpnia (7 Września) 1841 roku, i na zasadach w pierwszém przywiedzionych, na przełożenie Dyrektora Głównego Prezydującego w Komissji Rządowej Przychodów i Skarbu, postanowiła co następuje:

Art. 1. Osoby niekorzystające z amnestji i za granicę zbiegłe, których nieobecność w kraju świeżo wyśledzoną została, a mianowicie: 1) Hubert Wincenty, były fabrykant fortepianów w Warszawie; 2) Marszewski Józef, były kapitan b: wojsk Polskich; 3) Adam Piasecki, poprzednio uczeń Uniwetsytetu Alexandrowskiego, a następnie b. wojskowy; 4) Skobiecki Konstanty, były wojskowy; 5) Wołowski Stanisław, były Magister Medycyny i Chirurgji; ulegają karze konfiskaty majątków ich wszelkich, bądź już zasekwestrowanych, bądź następnie jeszcze wykryć się mogących, a to wedle prawideł, Postanowieniem z dnia 2 (14) Kwietnia 1835 roku wskazanych:

Art. 2. Tytuły własności dóbr nieruchomych, tudzież kapitałów i praw hypotecznych, należących do osób w artykule poprzednim wymienionych, winny być na mocy niniejszego postanowienia w właściwych xięgach wieczystych, na imie skarbu Królestwa przepisane.

Art. 3. Wykonanie niniejszego Postanowienia, które przez pisma publiczne ma być ogłoszone i w dzienniku Praw umieszczone, Kommisjom Rządowym: Sprawiedliwości, oraz Przychodów i Skarbu, w czém do której należy, poleca.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnej, dnia 3 (15) Marca 1842 roku.

W nieobecności JO. Xięcia Namiestnika Królestwa, Członek Rady Administracyjnej Prezydujący,

(podpisano) Jenerał-Adjutant *Rautenstrauch.*

Dyrektor Główny, Prezydujący w Kommissji Rządowej Przychodów i Skarbu

(podpisano) *Fuhrman.*

Sekretarz Stanu (podpisano) J. *Tymowski.*

(Gaz. Warsz.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Bawarya. *Munich 31 Marca.* Wczora wieczorem odbył się obrzęd ślubu J. K. W. Xiężniczki Aldegondy Bawarskiej z J. C. W. Arcyxięciem Austryackim Franciszkiem Ferdynandem, Xięciem Następcą Modeńskim. Małżeństwo to było błogosławione przez Arcybiskupa barona Gebsattel.

Londyn 30 Marca. Znaczne siły przeznaczone do niezwłocznego zabrania się do Indyi, składają się z pułków 10, 16, 20, 23, 29, 71, 73 i 95 z których każdy liczy 1200 ludzi.

— Podczas kiedy Rząd Stanów Zjednoczonych domaga się od naszego wynagrodzenia z powodu sprawy wiadomego okrętu la *Créole* powiadają że Rząd angielski zażądał wypłaty summy przeszło 2,000,000 funt. wynagrodzenia za nałożenie, wbrew traktatom, powiększonego cła na wyroby angielskie.

— Tunnel pod Tamizą odkryty będzie uroczyście w przyszłym Czerwcu lub Lipcu. Potém wykonawca tej olbrzymiej pracy, inżenjer francuzki P. Brunel ma się udać na kilka miesięcy do Francyi.

— Biuro Handlu ogłosiło wykaz żeglugi handlowej portu Londyńskiego za rok 1841. Następne są jego podania.

Weszło do tego portu 6,099 okrętów, wyszło 4,179 okrętów, w ogóle 10,278, których ładunek był podzielony następnie:

Żegluga z krajami Europy. . .	1,000,000 tonn.
z Ameryką	148,000 ——
z krajami wschodniemi.	30,000 ——
z Chinami, Indyami Wschodniemi, etc.	34,000 ——
z posiadłościami W. Brytańskiemi w obu światach . . .	708,000 ——

W ogóle ładunek żeglugi portu Londyńskiego, (nieliczącżeglugi przewozowej,) wyniosł w 1841 roku 1,920,000 tonn.

Fakt nader interesujący wynika z porównania między żeglugą roku 1841 a latami poprzedzającemi. Pokazuje się że handel Londynu z Europą słabnie, a za to wzmaga się handel z kolonjami angielskiemi; bowiem w roku 1839 wynosił on 612,000, a w ostatnim doszedł do 708,000 tonn; najwięcej stosunków handlowych było z indyami Wschodniemi.

— Z rozkazu Parlamentu ogłoszony został raport podpułkownika inżenjerów sira Fryderyka Smith i professora Barlow, o projekcie budowy drogi żelaznej na której siłą ruchu byłaby nie para, ale powietrze atmosferyczne. Z tego zdania sprawy wynika że koszta takiego przedsięwzięcia nie byłyby mniejsze od zwyczajnej parowozowej drogi środki zabezpieczenia się od przypadków te same, ale w nowym sposobie przedstawiają się trudności, których inżynierowie rozwiązać nie mogli. Wszakże dali oni zdanie że podobna droga w punktach bardzo uczęszczanych powinnaby przynieść znacznie większe korzyści od zwyczajnej, z powodu oszczędności paliwa; ale w punktach mało uczęszczanych stałaby się daleko kosztowniejszą i nawet pociągnęłaby straty.

— Ogłoszony został testament margrabi Hertford, o którego śmierci świeżośmy donieśli. Margrabia rozrządził ogromną fortuną z oryginalnością, jaką się całe życie odznaczał. Zapisał on: hrabi i hrabini Zichy 280,000 funtów st. (7,000,000 rub. ass.) i przepyszny hotel w Regents Park, z całą ruchomością—lady Strachan 500 funt. (20,000 r. as.) pensyi dożywotniej;—garderobianie zaś tejże lady 12,000 funt. st. (300,000 r. ass.) dochodu rocznego i 100,000 f. s. (2,500,000 r. as.) kapitału. Rozpisał nadto wiele innych summ dla znanych sobie rozmaitych dam

cudzoziemskich (foreign.) Nadto panu i pani Horsay 8,500 f. s. (202,500 r.) P. John Wilson Croker 25,000 f. (625,000 r.) i wszystkie wina swojego lochu szacowane na przeszło 250,000 r. as., sirowi Henri Seymour 8000 f. st. mimo tak ogromne zapisy syn zeszłego, dzisiejszy margrabia Hertford odziedzicza fortunę od 100,000 funtów (2,500,000 rub. ass.) rocznego dochodu.

Paryż 31 Marca. Król i Królowa Belgów przybyli do Paryża. Twierdzą że Król ma wznowić układy o zawarcie traktatu handlowego między Francyą a Belgią.

— Wczora izba Parów przyjęła 101 głosami przeciw 3 prawo o rentach konstytuowanych na osobach prywatnych.

— 29 Izba deputowanych przyjęła 146 głosami przeciw 116 projekt prawa tyczący się wykupu akcyj na używanie kanałów.

— P. Dumon mianowany jest Prezydentem a P. Lanyer Sekretarzem kommisyi mającej roztrząsać projekt przedłużenia prawa z roku 1841 względem podatku od cukrów.

— Po rewolucyi 1830 roku w wielkiej liczbie teatrów drugorzędnych, znajdujących się na bulwarach Paryskich zaniechano dawnego zwyczaju, skutkiem którego widowiska w Wielki Piątek były zamknięte i tylko teatra pobierające wsparcia od Rządu nie dawały tego dnia widowisk. W tym roku z rozkazu Rządu wszystkie teatra były zamknięte bez wyjątku.

— Wymieniają kilku znanych literatów naszych którzy na przyszłych wyborach podadzą się za kandydatów na deputowanych. Wiktor Hugo podać się ma z 8 cyrkułu Paryża, a Jules Janin z jednego obwodu departamentu Seine et Marne. Taż chętka, jak twierdzą, napadła i znanego Wodewilistę P. Scribe.

Hiszpanija *Madryt 20 Marca.* Pułkownik Dulce mianowany został przez Regenta Szambelanem Dworu Królewskiego, ale młoda Królowa wzręcz odmówiła żądaniu izby klucz Szambelański był jemu przez nię wręczony. Napróżno opiekun, P. Arguelles przekładał że była to nagroda zasłużona przez P. Dulce w obronie pałacu w Październiku przeszłego roku kiedy był dowodzcą halabardystów, od wiadomego napadu kontrrewolucyonistów, którzy chcieli uwieść Królowę, te przełożenia i nalegania nie zachwiały postanowienia młodej Monarchini.

— Sławny sierżant Gomez, jeden z celniejszych przywodzców powstania w la Granja, ostatnimi czasy został powieszony jako wodz bandytów.

— Wydrukowany został i rozdany deputowanym budżet wydatków na rok 1842; budżet przychodu jeszcze nie jest gotowy. Wydatki te są wyrachowane na 1,369,301,683 realów, to jest 41,226,467 realów więcej niż w roku przeszłym, mimo to iż odjęta została Królowej Matce pensya i do wyrochowania nie weszło nic na utrzymanie duchowieństwa; mimo to również, deficit wynosi 652,425,404 realów.

Neapol. Król Jmć Obu Sycylij przedłużył aż do końca 1842 roku pozwolenie wywożenia bez cła zboża z portów tego kraju na okrętach obcych krajów.

— Na Wezuwijuszu dają się widzieć wszystkie symptomata bliskiego wybuchnienia.

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

Lizbona 19 Marca. Królowa Jmć Maria da Gloria 16 b. m. szczęśliwie powiła syna; stan N. położnicy, zrazu dający niejakie obawy, jest dziś zaspokajający—Między Królem Ferdynandem a P. Costa Cabral zaszło niejakie nieporozumienie.

Londyn 1 Kwietnia. Królowa i Xiążę Albert są spodziewani na jutro do pałacu Buckingham—Od nastania świąt Wielkonocnych wodzowie whigów i radykalistów są czynnie zajęci organizowaniem opozycyi przeciw planowi finansowemu sira R. Peel, na czele której stoi lord John Russell. Mimo to prawie niemasz wątpliwości że prawo to przejdzie w Parlamencie — Pakiebot parowy *Acadia* temi dniami przybyły z Halifax (Nowej Szkocyi) przywiózł adres do Królowej tamecznych kupców protestujących przeciw planowi finansowemu Ministrów, którym się zamierza zmniejszyć cło od niektórych towarów cudzoziemskich, co wielkie zrządzi szkody handlowi kolonij angielskich—Sir. R. Arbuthnot mianowany jenerał-porucznikiem a sir E. Williams jenerał-majorem wojsk przeznaczonych do Indyj.

Paryż 2 Kwietnia. Dziś izba parów zgromadziła się na rozprawy w przedmiocie wydatków tajemnych—Posiedzenie izby deputowanych zeszło na słuchaniu prośb i projektach praw interesu miejscowego. — Ministerstwo nie przyjęło dymissyi podanej przez izby handlowe z powodu projektu odroczenia prawa o cukrze; wszakże izba w Hâvre trwa w postanowieniu usunienia się—Umarła pani Vigée Lebrun, znana ze swych malowideł historycznych i portretów; miała 87 lat.

Madryt 23 Marca. Ministerstwo odniosło w izbie deputowanych ciężką porażkę, na posiedz. 19. Mimo najżywszego oporu ministrów przyjęte zostało prawo upoważniające deputacye prowincyonalne do wybierania w swoich okręgach pewnej kontrybucyi na ekwipowanie i uzbrajanie gwardyi narodowych. Niektóre gazety radzą ministrom aby się niezwłocznie usunęli.

Wiesbade. Minister Stanu br. von Walderdorff na otwarciu 31 Marca Stanów Xięztwa oznajmił urzędowie o małżeństwie mającém się zawrzeć między xiężniczką Maryą Nassau i Xięciem de Wied.

(Journ. de S. P. Psz. Poln.)

Печатать позволяется: С.-Петербургъ. Апрѣля 2-го 1842. *П. Гаевскій.*

W DRUKARNI WOJENNEJ.